

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

avevita

Nr. 27 (2401)

LSMU ir Kauno klinikų savaitraštis. 2023 m. liepos 5 d.

ISSN 1648-620X

LSMU absolventams linkėta tobulėti, būti laimingiems ir teikti viltį žmonėms

„Žalgirio“ arenoje praėjusį tr ečiadienį vyko ypatingos iškilmės: nuskambėjo daugiau kaip tūkstančio Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) absolventų priesaikos.

Iš viso pasaulio

LSMU Medicinos, Odontologijos, Farmacijos, Slaugos, Visuomenės sveikatos, Veterinarijos ir Gyvūnų mokslų fakultetus šiemet baigė

1100 specialistų. Beveik kas dešimtas jų mokslus baigė su pagyrimu (120). Daugiausiai absolventų – medikų (420).

Studijos – intensyvios ir atsakin-

gos, bet jaunuoliai rado laiko ne tik paskaitoms ir knygoms. Vieni laisvalaikio siekė sporto aukštumų, kiti buvo aktyvūs visuomeniniame gyvenime.

„Esu be galo laiminga. Studijos buvo sunkios, bet tai suteiks man ir mano šeimai didžiulių galimybių. Šiuo džiaugsmu noriu pasidalyti su visais man brangiais žmonėmis“, – prie fotosienelės apsupa artimųjų kalbėjo viena medicinos absolventė. »3

Kitas „Ave vita“
numeris išeis
rugsėjo 6 d.
Gražių atostogų!

„Ave vita“ kolektyvas

LSMU rektorius prof. Rimantas Benetis – Kauno miesto Garbės pilietis

Universitetui – džiugi žinia: Kauno miesto savivaldybės taryba birželio 29-ąją Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) rektoriui prof. dr. Rimantui Benečiui suteikė Kauno miesto Garbės piliečio vardą.

Rasa Masiokaitytė

Komunikacijos tarnybos
Vidinės ir išorinės komunikacijos skyriaus
išorinės komunikacijos specialistė

Garbingas titulas LSMU rektoriui vienbalsiai suteiktas už nuopelnus darbais bei veikla sveikatos srityje garsinant Kauno miesto vardą.

Prof. Rimantas Benetis – ilgametis Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos vadovas ir Kardiologijos instituto direktorius, Kazachstano Respublikos garbės profesorius. 2001 m. profesorius vadovavo kardiochirurgų brigadai, kuri atliko pirmąją širdies persodinimo operaciją Kaune, 2007 m. jis atliko pirmąją Baltijos šalyse plaučių ir širdies bei plaučių komplekso persodinimo operaciją.

Profesoriaus veikla ne kartą įvertinta itin garbingais apdovanojimais.

Prof. Rimantui Benečiui suteiktas Lietuvos valstybės apdovanojimas, ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžius, taip pat Lie-

Garbingas titulas
LSMU rektoriui suteiktas
už nuopelnus darbais
bei veikla sveikatos
srityje garsinant
Kauno miesto vardą.

tuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžius.

LSMU rektorius – ne vien Kauno miesto Garbės pilietis: gerokai anksčiau, 2010 metais, už nuopelnus gimtajam kraštui prof. Rimantui Benečiui suteiktas Plungės garbės piliečio titulas.

Pagarbą prof. Rimanto Benečio veiklai išreiškė ir Kauno miestas: 2021 m. LSMU rektorius apdovanotas Pirmojo laipsnio Santakos garbės ženklu už ypatingus nuopelnus Kaunui ir Lietuvai.

Naujos kadencijos Lietuvos mokslų taryboje – 3 LSMU profesoriai

■ Akad. prof. Vilmantė Borutaitė.

Birželio 29 d. vyko pirmasis naujos kadencijos Lietuvos mokslų tarybos (LMT) posėdis, kuriame LMT Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komiteto pirmininke 5 metų laikotarpiui patvirtinta akad. prof. Vilmantė Borutaitė (LSMU Neuromokslų institutas), akad. prof. Limas Kupčinskas (LSMU Virškinimo sistemos tyrimo institutas) tam pačiam laikotarpiui išrinktas nau-

■ Akad. prof. Limas Kupčinskas.

jai suformuoto LMT Mokslo ir studijų politikos ekspertų komiteto nariu. Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komitete 2,5 metų laikotarpiu darbą tęs prof. Laimas Jonaitis (LSMU Gastroenterologijos klinika).

<https://www.lmt.lt/lt/apie-taryba/gamtos-ir-technikos-mokslu-ekspertu-komitetas/vilmante-borutaite/4242>

■ Prof. Laimas Jonaitis.

<https://www.lmt.lt/lt/apie-taryba/mokslo-ir-studiju-politikos-ekspertu-komitetas/limas-kupcinskas/4255>
<https://www.lmt.lt/lt/apie-taryba/gamtos-ir-technikos-mokslu-ekspertu-komitetas/prof.-dr.-laimas-virginijus-jonaitis/3814>

LMT inf.

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidinyas skirtas LSMU ir Kauno klinikų
darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Vita RIŠKEVIČIENĖ, Veterinarijos fakulteto dekanė
Rolandas STANKEVIČIUS, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

REMĖJAS:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai,
mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIUTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Jovita GUDELEVIČIUTĖ

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Raminta NAGELYTĖ

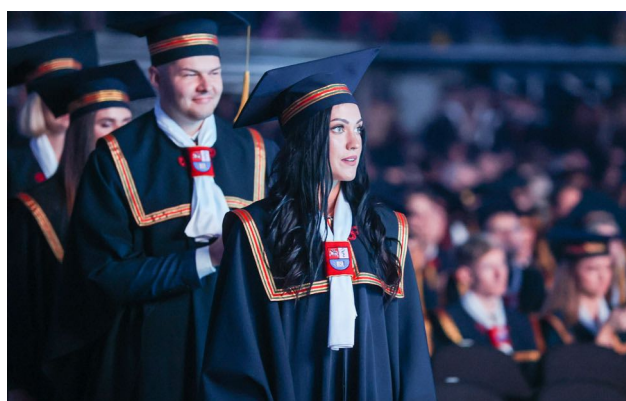
Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos
skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131
Aida JAKIMAVIČIENĖ, redaktorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

LSMU absolventams linkėta tobulėti, būti laimingiems ir teikti viltį žmonėms

■ LSMU rektorius prof. Rimantas Benetis ir Senato pirmininkė prof. Jūratė Macijauskienė sveikina Universiteto profesorius: prof. habil.dr. Angelijai Valančiūtei suteiktas profesoriaus emerito vardas, prof. Jurgitai Plisienei ir prof. Rolandui Stankevičiui – profesoriaus vardas.

Iškilmių metu LSMU akademinės bendruomenės nariams įteikti profesorių ir docentų atestatai bei ženkleliai.

Profesoriai: Modestas Ružauskas, Eglė Vaitkaitienė, Marius Žemaitis, Asta Stankuvienė, Aušra Mongirdienė, Kristina Lopatienė, Rolandas Stankevičius, Sandrita Šimonytė, Dalia Smailienė, Giedrė Jurkevičienė, Robertas Lažauskas, Jūratė Gudaitytė, Gediminas Jaruševičius, Olivija Dobilienė, Jurgita Plisienė, Kristina Žvinienė.

Docentai: Vilma Tamulionytė, Donatas Vajauskas, Kęstutis Stašaitis, Adrius Gaurilčikas, Edita Mašanauskienė, Augusta Ževžikovienė, Asta Kubilienė, Rūta Kučinskienė, Saulius Švagždis, Linas Velička, Arūnas Bielevičius, Deividas Burdulis, Agnė Giedraitienė, Vaidotas Gurskis, Milda Švagždienė, Linas Venclauskas.

1» Progos įamžinti universiteto baigimo ir diplomų įteikimo šventės akimirkas nepraleido ir kiti jaunuoliai bei jų artimieji. „Tai buvo gyvenimą keičianti patirtis ir profesinė, ir gyvenimiška prasme“, – apie studijas LSMU teigė ir kiti kalbinti absolventai.

Absolventų pergalės – ir universiteto laimėjimas

Diplomų įteikimo ceremonija vyko iškilmingo LSMU Senato posėdžio metu. Paskelbusi posėdžio pradžią LSMU Senato pirmininkė, LSMU Medicinos akademijos Slaugos fakulteto dekanė prof. Jūratė Macijauskienė šią universiteto bendruomenei svarbią dieną kreipėsi į absolventus. „Jūs šiandien svarbiausi“, – akcentavo J. Macijauskienė ir dėkojo už jų atsidavimą studijoms, ryžtą, svajones ir indėlį į progresą.

LSMU rektorius profesorius Rimantas Benetis atkreipė dėmesį, kad absolventų laukia galimybių kosmosas. „Kosmosas, kuriame reikės išmokyti suvaldyti technologijas, skaitmenizavimą, robotiką, biotechnologijas, susitikti su globaliais iššūkiais ekologijos srityje“, – kalbėjo R. Benetis, išreiškęs viltį, kad žinios ir įgūdžiai, įgyti LSMU, absolventams padės nukalti sėkmingą jų profesines ir gyvenimo istorijas.

„Kiekviena jūsų sėkmė ir pergalė bus ir mūsų Alma Mater sėkmė ir pergalė. Džiaugsimės ir didžiulėmis, kai kursite tokią ateitį, kokios šiandien dar net neįsivaizduojame“, – sakė rektorius, dėkojęs ab-

solventų artimiesiems, kad palaikė ir pasitikėjo jais, o taip pat ir LSMU.

Sveikinimų ir gražių žodžių dėl pasirinkto prasmingo kelio negailėjo ir šventėje apsilankę Izraelio ambasadorė Lietuvoje Hadas Wittenberg Silverstein, Japonijos ambasadorius Ozaki Tetsu, Kauno arkivyskupas metropolitas Kęstutis Kėvalas.

LSMU Studentų atstovybės prezidentas Margiris Alesius absolventams linkėjo stiprybės, sėkmės bei nepamiršti motyvacijos, kuri atvedė į LSMU.

Tradiciškai į baigusiuosius studijas kreipėsi ir fakultetų dekanai, priminę, jog universiteto durys visada atviros, o tobulinti savo žinias ir įgūdžius jauniems sveikatos specialistams teks visą gyvenimą.

Antras geriausiųjų sąrašas

Šventė tradiciškai pradėta „Tautiška giesmė“ ir „Gaudeamus“, kuriuos atliko LSMU akademinis choras „Neris“ (vad. prof. Tomas Lapinskas) ir profesionalus džiaz orkestras „Kauno bigbendas“ (vad. Vaidas Andriuškevičius).

Lauktas svečias muzikinėje programoje – atlikėjas Jurgis Brūzga.

Žurnalo „Reitingai“ sudarytame geriausiųjų Lietuvos valstybinių universitetų sąrašas LSMU šiemet pakilo į antrą poziciją.

Aukštų įvertinimų Universitetas pasiekė pagal alumnų kuriamos pridėtinės vertės ir darbdavių vertinimų, studentų ir studijų, esamo ir ateities akademinio personalo, mokslo, meno ir/ar sporto veiklos bei aukščiausių akademinio pasiekimų kriterijus.

LSMU, vienas didžiausių ir pažangiausių europinės gyvybės, sveikatos, veterinarijos ir žemės ūkio mokslų tradicijas puoselėjančių universitetų Baltijos šalyse, aukštas pozicijas tarp geriausiai įvertintų pasaulio universitetų užėmė ir tarptautiniuose reitinguose.

LSMU Komunikacijos tarnybos inf.

■ Dar vienas diplomus: prof. dr. Dianą Žaliaduonytę baigus sveikatos vadybos studijas sveikina VA kancleris prof. Mindaugas Malakauskas ir prof. Ida Liseckienė.

T. Biliūno ir A. Koroliovo nuotr.

Kiekviena jūsų sėkmė ir pergalė bus ir mūsų Alma Mater sėkmė ir pergalė.

„Euroanestezija 2023“: didžiausias dėmesys turi būti gydomam ir gydančiam žmogui

Birželio 3–5 d. vyko svarbiausias Europos anesteziologų-reanimatologų mokslinis renginys „Euroanestezija 2023“, numatantis anesteziologijos, intensyviosios terapijos ir perioperacinės medicinos ateities kryptis. Šis kongresas išsiskyrė savo jaukumu ir kompaktiškumu: neįprasta, kad vyko tik 3 dienas vietoj 4–5. Nors buvo surengtas ištisias įspūdingos architektūros Glazgo ekspozicijų centre, skirtingos auditorijos bei paskaitų ir susitikimų vietos buvo šalia viena kitos. Susirinkus gerokai didesniai dalyvių skaičiui nei buvo tikėtasi, susidarė įspūdis, kad pandemijos COVID-19 šešėlis pagaliau nuslinko, ir „Euroanestezija 2023“ leido pajusti bendrumo ir buvimo drauge jausmą, kurio Europos anesteziologai ir intensyviosios terapijos bei skausmo gydymo specialistai stokojo keletą metų iš eilės.

■ LSMU MA Anesteziologijos klinikos gyd. dokt. Vilma Traškaitė-Juškevičienė.

■ LSMU MA Anesteziologijos klinikos atstovai prie įėjimo į kongreso pastatą.

Prof. Jūratė Gudaitytė, gyd. rezid. Skaistė Baltrušaitytė, gyd. dokt. Vilma Traškaitė-Juškevičienė

LSMU MA Anesteziologijos klinika

Daugiau negu anestezija

Šio kongreso šūkis kiek netikėtas – „Daugiau negu anestezija“, tai yra posūkis į ekologiją, tvarumą, energetinių ir medicinos išteklių taupymą, išmetamų atliekų mažinimą. Žinoma, buvo nagrinėjami ir anesteziologijos bei intensyviosios terapijos specialybės klausimai. Kongresas atidarytas dviem įsimintinomis paskaitomis: belgas prof. Louis Vincent su jam būdingu entuziazmu pademonstravo, kad, šalia sudėtingų diagnostikos, tyrimų bei gydymo metodų, būtina rūpintis paciento gerove. Svarbu atsižvelgti į jo pageidavimus užsiimti mėgstama veikla, pvz., net besigydančiam intensyviosios terapijos skyriuje matyti savo augintinį. Profesorius pabrėžė personalizuoto gydymo ir perioperacinės priežiūros tęstinumo būtinybę, atkreipė dėmesį į sklandaus koman-

dinio darbo mokymo svarbą. Antroji lektorė – britė Nadine Montgomery, po skaudžios asmeninės patirties, išauginusi dėl gimdymo traumos neįgaliu tapusį sūnų. Tai tapo paskaita įgyti teisinį išsilavinimą, ji taip pat pabrėžė būtinybę skirti daugiau laiko pokalbiui su pacientu, konkrečiai informuotam sutikimui pasirašyti. Teismo procese ji sugebėjo įrodyti, kad medikai prieš gimdymą jai nesuteikė visos reikalingos informacijos, dėl to ji ir jos šeima patyrė fizinę bei psichologinę traumą.

Nuo ikioperacinės būklės tiesiogiai priklauso ankstyvųjų ir vėlyvųjų pooperacinių komplikacijų atsiradimas

Atskira sesija buvo skirta geriatrinio paciento perioperacinei priežiūrai. Lektoriai atkreipė dėmesį į specifinius tokio paciento fizinio ir psichologinio ruošimo, mitybos būklės gerinimo iki operacijos metodus – nuo ikioperacinės būklės tiesiogiai priklauso ankstyvųjų ir vėlyvųjų pooperacinių komplikaci-

jų atsiradimas. Pagaliau sprendimą operuoti reikia pagrįsti, įvertinus paciento trapumą, lydimąją patologiją, galimybes apsistarnauti kasdienėje veikloje.

Kongreso trijų dienų programa buvo kaip niekada visapusiška ir įtempta – mokslinių tyrimų pranešimai, edukaciniai praktiniai užsiėmimai, seminarai ir simuliacinės sesijos, žymiausių savo srities specialistų bei ekspertų paskaitos. Renginyje buvo paliestos visos aktualiausios perioperacinės medicinos, bendrosios ir specializuotos anesteziologijos, skausmo valdymo, kritinių būklių ir intensyviosios terapijos temos, platesnis požiūris ne tik iš gydytojų ir ekspertų, bet ir iš paciento pusės. Viena kongreso naujovių – kamerinės, nedidelį kiekį žmonių talpinančios Europos anesteziologijos ir intensyviosios terapijos draugijos organizuotos sesijos, skirtos nagrinėti netechnines problemas. Šios sesijos vyko diskusijos forma, tad buvo galimybė gyvam pokalbiui su ekspertais. Prof. J. Gudaitytė dalyvavo Simuliacijos erdvėje

■ Gydytoja rezidentė Skaistė Baltrušaitytė, gydytoja Rūta Valiuvienė ir prof. Jūratė Gudaitytė standinių pranešimų sesijoje.

organizuotoje sesijoje, skirtoje vieno plaučio izoliacijos metodikoms, kurioje buvo pristatytos naujausios gamintojų siūlomos specifinės kvėpavimo takų priemonės: armuoti dvigubo spindžio endotrachėjiniai vamzdeliai, bronchų blokatoriai, konektoriai su atskiromis įeigomis bronchoskopijai bei bronchų blokatoriams. Vertinga buvo paskutinę kongreso dieną vykusioje teorinėje sudėtingų kvėpavimo takų iššūkiams bei sprendimo būdams skirta sesija. Ypač išskirtinis lektorės iš Izraelio dr. Ruth Shaylor pranešimas apie naujos kartos 3D spausdintuvu sukurtų paciento kvėpavimo takų modelių ir planuojamų priemonių kvėpavimo takams atverti tinkamumo bandymus iki planuojamos intervencijos taikant anesteziją tiek vaikams, tiek suaugusiems. Kaip pabrėžė prof. Nuzhet Mert Senturk iš Turkijos, planuojant vieno plaučio izoliaciją ir ventiliaciją, būtina turėti visas įmanomas ir prieinamas priemones bei specialistus, gerai žinoti tarptautines rekomendacijas bei nuolat atnaujinti įgūdžius. Tik taip įmanoma

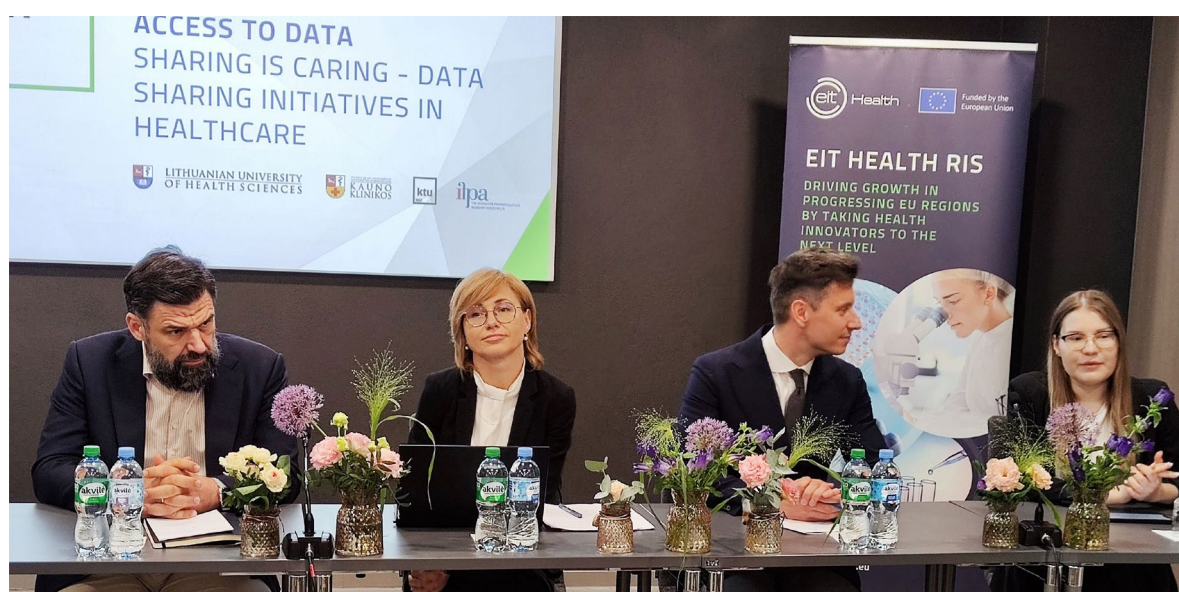
pasiekti saugios aplinkos ir pacientui, ir medicinos personalui.

Viena svarbiausių kongreso temų – pacientų sauga pooperaciniu laikotarpiu

Svarbu paminėti, kad viena iš svarbiausių kongreso temų išlieka pacientų sauga pooperaciniu laikotarpiu. Šiai temai buvo skiriama daug dėmesio ne tik atskirų pranešimų, bet ir sesijų metu, vyko net kelios tezių pristatymo sesijos, kurių metu gydytojai iš visos Europos dalijosi patirtimi ir nuveiktais darbais stengiantis pagerinti ir užtikrinti pacientų saugą anesteziologijoje ir intensyviojoje terapijoje. Suprantama, kad pacientų sauga nėra įmanoma be gydytojų ir slaugytojų gerovės, psichologinio saugumo. Todėl vis daugiau dėmesio ir toliau yra skiriama žmogiškiems veiksniams, kurie neretai būna klaidų medicinoje priežastis, tačiau teisingai juos pritaikant, užkerta kelią klaidoms įvykti, padeda suvaldyti net ir sudėtingiausias situacijas operacinėje.

„Morning Health Talks“ dėmesio centre – pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo iššūkiai ir sprendimų būdai

Bemaž prieš metus įsigaliojęs Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymas vis dar kelia nemažai diskusijų. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) bendruomenė nelieka nuošalyje sprendžiant visuomenei ir specialistams aktualius klausimus. Sugrįžti prie sveikatos duomenų prieinamumo ir antrinio panaudojimo problemų neseniai kvietė istoriniame LSMU Emanuelio Levino centre vykęs renginys „Morning Health Talks“.

Inga Kanapeckienė

LSMU Sveikatos inovacijų vystymo centro projektų vadovė

Nuo aktualijų iki pasiekimų

Šiųmetė tema „Prieiga prie duomenų. Duomenų bendrinimo iniciatyvos sveikatos priežiūros srityje“ (angl. *Access to Data. Sharing Is Caring – Data Sharing Initiatives in Healthcare*) subūrė įvairių sričių ekspertus. Renginyje siekta atkreipti dėmesį į šalies aktualijas – kokių sprendimų reikėtų Lietuvai Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo kontekste, kokias bendradarbiavimo galimybes šis teisinis reglamentas atveria startuoliams ir įmonėms, bei pristatyti kitų šalių pažangias sveikatos duomenų iniciatyvas.

„Morning Health Talks“ prane-

šimų metu kalbėta apie biobankų ir duomenų dalijimosi vertę inovacijoms sveikatos srityje, dalytasi COVID-X, Estijos biobanko bandomųjų projektų krūties vėžio rizikai nustatyti, cukrinio diabeto ir išeminės širdies ligos prevencijai, taip pat – Europos inovacijų ir technologijų instituto (EIT) bendradarbiavimo platformos, skirtos skatinti startuolius sveikatos duomenų iniciatyvose, pasiekimais.

Šis informacinis laukas tapo puikiu atspirties tašku viešai ekspertų diskusijai „Sveikatos duomenų atrakinimas: bendradarbiavimo galimybės pradedantiems ir įmonėms“, kurią moderavo Inovatyvios farmacijos pramonės asociacijos (IFPA) atstovė, „AbbVie“ medicinos direktorė dermatologijai bei globaliems medicinos klausimams Jolanta Zaikauskienė.

Pasigendama vieningos platformos

Neabejojama, jog mokslo, sveikatos paslaugų sistemos, teisės, investavimo, verslo ekspertus ir startuolių kūrėjus suvienijusi diskusija padės priartėti prie realių sprendimų, kaip įgalinti atvirų duomenų naudojimą sveikatos priežiūros sektoriuje.

Kaip diskusijos metu pastebėjo startuolio „Diawiser“ cukrinio diabeto valdymui kūrėja Monika Fetingytė, plėtojant inovatyvius sveikatos technologijų startuolius, labai svarbu ne tik galimybė gauti duomenis, bet ir jų kokybė.

M. Fetingytės teigimu, glaudesnis bendradarbiavimas su ESP-BI IS bei kitomis institucijomis, kaip sveikatos universitetai, pagerintų ir pagreitintų procesus.

Darbas su pacientų duome-

nimis reikalauja atitinkamo teisinės aplinkos išmanymo ir kompetencijų, užtikrinant saugų duomenų naudojimą. Teisinius aspektus, susijusius su antriniu sveikatos duomenų panaudojimu, bei reguliavimo trūkumus apžvelgė advokatų kontoros „Ellex Valiūnas“ advokatė ir ekspertė Giedrė Tubelytė.

Teisininkės akimis, viena opiausių šiandienos problemų – jog Lietuvoje vis dar neturime vieningos platformos, per kurią būtų dalijamasi duomenimis.

Atsiliepia šalies konkurencingumui

Savo ruožtu investuotojų ir verslo atstovas – bendrovės „Energenas“ įkūrėjas ir vadovas, vienas „LitBAN“ tinklo steigėjų Paulius Vilemas – pripažino, kad sveikatos duomenų atvėrimą skatinantys procesai šalyje vyksta, tačiau kol kas atsakingos institucijos sprendimus priima izoliuotai, todėl antrinių sveikatos duomenų panaudojimo procesas yra sudėtingas.

Reikia skirtingų reguliuojančių organizacijų leidimų, prarandama daug laiko, o versle laikas reiškia pinigų, todėl šiandienos situacija kitų šalių kontekste gerokai mažina investicinį Lietuvos patrauklumą. P. Vilemo įsitikinimu, kol sveikatos duomenų panaudojimo klausimas nebus iškeltas valstybiniu lygiu, nebus ir proveržio.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms profesorius Tomas Lapinskas atkreipė dėmesį ir į asmens sveikatos priežiūros įstaigoms nuostatų keliantį aspektą, kaip reikavimas atverti duomenis neįvardijant, kokiam tikslui jie bus naudojami.

Be to, pasak T. Lapinsko, didesnė dalis Lietuvos gydymo įstaigų vidinėse sistemose kaupiamų duomenų yra netinkamos struktūros ir standartų. Norint atverti šiuos duomenis – būtina tinkamai juos parengti. Iš gydymo įstaigų, kurių biudžetai skirti sveikatos paslaugų

■ Inovatyvios farmacijos pramonės asociacijos (IFPA) atstovė, „AbbVie“ medicinos direktorė dermatologijai bei globaliems medicinos klausimams Jolanta Zaikauskienė. Organizatorių nuotr.

kokybei užtikrinti, tai pareikalaus tiek naujų kompetencijų, tiek resursų, teigė profesorius.

Būtinės tolesnės diskusijos

Siekiant pažangaus sveikatos duomenų atvėrimo ir naudojimo, labai svarbu ne tik apibrėžti jų vertę, bet ir pateikti visiems sveikatos duomenų ekosistemos dalyviams. Suinteresuotų šalių įsitraukimo ir bendradarbiavimo sėkmę galėtų užtikrinti win-win principas, pripažino diskusijos dalyviai.

Ne atsitiktinai dalijantis mintimis, kaip būtų galima pasiekti proveržio naudojant dabartinius išteklius, nuskambėjo ir Estijos pavyzdys: kurti sindikatą iš kelių gydymo, mokslo įstaigų, skatinti efektyvų kompetencijų pasidalijimą bei išteklių naudojimą.

Taip pat prieita prie vieningos nuomonės – sprendžiant sveikatos duomenų prieinamumo ir antrinio panaudojimo iššūkius, būtinos tolesnės diskusijos, į jas įtraukiant ir pačius įstatyminių sprendimų priėmėjus.

„Morning Health Talks“ renginį organizavo Europos inovacijų ir technologijų instituto sveikatos srities bendruomenė EIT Health, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas kartu su Kauno technologijos universitetu, Kauno klinikomis bei Inovatyvios farmacijos pramonės asociacija (IFPA).

„Euroanestezija 2023“: didžiausias dėmesys turi būti gydomam ir gydančiam žmogui

4» Vis ryškėja ir su gydytojų nuovargiu susijusios problemos – dideli darbo krūviai, senėjanti populiacija, sunkesni pacientai – nemaža dalimi prisideda prie pervargimo fenomeno, kuris taip pat yra reikšmingas veiksnys klaidoms medicinoje įvykti. Turime pripažinti, kad didžioji dalis nesklandumų, su kuriais susiduria ne tik gydytojai anesteziologai reanimatologai, bet ir kitų sričių sveikatos priežiūros specialistai – komunikacijos problemos. Yra daug veiksmų, kurie turi įtakos bendravimo barjerams operacinėje susidaryti, kai specialistai nedrįsta išsakyti savo minčių ar daro tai netinkamai. Gydomo įstaigos ir visa sveikatos priežiūra yra ypač sudėtinga sistema, bet, tinkamai suprantant bei sąmoningai imantis veiksmų ir tam tikrų intervencijų, galime užtikrinti visapusišką komunikaciją. Reikia dalytis informacija taip reikšmingai pagerinant ne tik pacientų saugą, bet ir pačių medikų fizinę bei emocinę gerovę. Galime pasidžiaugti, kad anesteziologų ir intensyviosios terapijos gydytojų bendruomenė gerai suvokia šią problemą ir skiria daug dėmesio jai spręsti. Pranešimą apie tinkamos komunikacijos svarbą sudėtingų pokalbių metu drauge su kolegomis iš Ispanijos ir Norvegijos pristatė ir Kauno klinikų Anesteziologijos klinikos gydytoja Vilma Traškaitė-Juškevičienė.

Aptartos ir kitos ne mažiau svarbios temos – tvarumas ir aplinkosauga, medicininė edukacija, medicina karo metu

Drauge su pacientų sauga kongreso metu buvo išsamiai aptartamos ir kitos ne mažiau svarbios temos – tvarumas ir aplinkosauga, medicininė edukacija, medicina karo metu. Gausiai lankomos net ir vakarinės sesijos leido suprasti, kad kongreso metu nagrinėtos temos buvo svarbios ir aktualios, o pranešimuose pateikiama informa-

■ Prof. Jūratė Gudaitytė per pertrauką tarp sesijų su Kopenhagos medicininės edukacijos ir simuliacijos akademijos vadove prof. Doris Ostergaard.

cija – naudinga ir bus panaudota kasdienėje gydytojų anesteziologų reanimatologų ir skausmo gydymo specialistų praktikoje.

Kaip visada, „Euroanestezijos“ kongrese dalyvavo ne tik Europos šalių specialistai. Paskaitas skaitė talentingiausi lektoriai iš Australijos, Pietų Afrikos Respublikos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Brazilijos, Izraelio, Kinijos. Atkreipėme dėmesį, jog praplėtė ir Europos kviestinių lektorių geografiją: ankstesniais metais vyravo turtingiausieji Vakarų Europos, o šiemet daug buvo ir Rytų Europos mokslininkų. Be mokslinės kongreso programos, labai naudinga buvo kompanijų, pristatančių naujienas, ekspozicija. Joje pavyko užmegzti kontaktus su Kinijos gamintojais, pristatančiais naujos kartos duomenų blokatorius. Įspūdingus duomenis kompiuterizuota programa įvertinti pacientų būklę iki operacijos pateikė Belgijos kompanija: įdiegus šią programą kviečiamų išankstinei gydytojo anesteziologo konsultacijai pacientų dalį pavyko sumažinti iki 15 proc. Kiti 85 proc. pacientų konsultuojami tik prieš pat operaciją, o jų būklė iš anksto būna įvertinta nuotoliniu būdu pacientui ar jo artimiesiems užpildžius klausimyną.

Medicina nėra restoranas

Kaip įvertinti medicininės pagalbos kokybę? Šią sesiją organizavo Niujorko valstijos gydytojų anesteziologų draugija. Amerikietiška racionaliai konstatuota, jog medicina nėra restoranas, o taisyklių nuleidimas iš aukščiausio gydymo kokybę pagerins ne daugiau negu maisto kokybę – į restoraną užsukęs maisto tikrintojas. Gydymo paslaugos kokybę turi būti vertinama atsižvelgiant į trijų grupių: ligoninės administratoriaus, klinikinės praktikos gydytojo bei paciento nuomonę. Viso kongreso metu nuskambėjo raginimas grįžti prie individualizuotos klinikinės praktikos: ar tai būtų anestetikų titravimas atsižvelgiant į paciento hemodinamiką bei kitas kliniškes savybes, ar specifinės paciento bei chirurginei operacijai regioninės blokados taikymas atliekant torakalines operacijas. Išeičių prognozavimo grupės mokslininkai pateikė įrodymus, kad anesteziologinė ir perioperacinė priežiūra bus saugesnė taikant išplėstinę kraujotakos stebėseną jau nuo anestezijos indukcijos pradžios. Bendroji totalinė intraveninė anestezija sukelia 1/3 mažesnę pooperacinio delyro vystymosi riziką negu inhaliacinė, tačiau neįrodyta inhaliacinių anestetikų įtaka vėžio re-

cidyvui ir išgyvenimui, o premedikacija mažą midazolamo dozę (1–2 mg) prieš propofolio anesteziją neturi įtakos pooperacinio delyro vystymuisi net vyresniems negu 80 metų pacientams, turintiems kognityvinės disfunkcijos riziką bei patyrusiems didelės apimties neširdines operacijas.

„Euroanestezijos 2023“ kongrese LSMU bei LSMUL Kauno klinikų Anesteziologijos klinikos mokslininkai bei gydytojai ne tik aktyviai dalyvavo kongreso veiklose, bet ir pristatė atliktus mokslinius tyrimus. Iš viso buvo pristatyti du moksliniai darbai: perspektyvusis, atsitiktinių imčių, dvigubai aklas, placebo kontroliuojamas tyrimas apie anemijos gydymo intraveninės geležies preparatais įtaką kraujo būklės rodikliams ir pacientų atsigavimui po kolorektalinio vėžio chirurginio gydymo – „The impact of treatment of anaemia with intravenous iron on haematological values and recovery for patients after colorectal cancer surgery“ (autoriai: prof. J. Gudaitytė, prof. A. Macas, S. D. Baltrušaitytė, R. Valiuvienė), pristatytas perioperacinės medicinos sesijoje. Diskusijoje po pristatymo su kolegomis iš D. Britanijos, Ispanijos bei Brazilijos buvo pabrėžta, kad šio tyrimo rezultatas – gydytų intraveninės ge-

ležies preparatu pacientų grupėje 10 g/l aukštesnis hemoglobino kiekis, išliekantis 1 mėnesį po operacijos, yra vertingas sveikimo po operacijos vėlyvojo laikotarpio rodiklis. Kitas mūsų klinikos mokslinis tyrimas-atvejo studija ir pristatymas apie viskoelastinių kraujo tyrimų panaudojimą planinėje neurochirurgijoje – „Point-of-care viscoelastic testing to guide haemostatic treatment in elective neurosurgery: a case report“ (autoriai: prof. D. Bilskienė, prof. A. Macas, dr. M. Rimaitis, G. Vitkutė.).

Kongrese dalyvavo LSMU Medicinos akademijos Medicinos fakulteto Anesteziologijos klinikos ir Kauno klinikų Anesteziologijos klinikos profesorė Jūratė Gudaitytė, prof. Darius Trepėnaitis, gyd. Vilma Traškaitė-Juškevičienė. Straipsnio bendraautorė prof. Jūratė Gudaitytė už finansinę paramą išvykai dėkoja Kauno klinikų Gydytojų kvalifikacijos kėlimo fondui. Paminėtina, kad „Euroanestezijos“ kongrese dalyvavo gausus būrys LSMU Anesteziologijos ir reanimatologijos rezidentūros studijų programos gydytojų rezidentų. Pastarieji už išvykos finansavimą dėkingi LSMU judumo fondui. Daugelis jaunųjų gydytojų tokiame dideliame kongrese dalyvavo pirmą kartą. Jie pabrėžė, kad tai puiki galimybė gilinti, įgyti naujų žinių ir įgūdžių, juos pritaikant praktikoje, pristatyti vykdomą mokslinę veiklą ir atstovauti LSMU bei LSMUL Kauno klinikoms, o užmegzti ryšius su tarptautine gydytojų bendruomene – ypač naudinga bei ugdoma įvairias kompetencijas ir profesionalumą patirti.

Labai smagu buvo sutikti seniai matytus Danijos medicininės edukacijos ir simuliacijos akademijos, Izraelio, Norvegijos kolegas ir atnaujinti bei sustiprinti per COVID-19 pandemiją nutrūkusius ryšius. Kai kurių iš jų per LSMU edukacijos tarptautiškumo skatinimo programą tikimės jau kitais metais sulaukti Lietuvoje. Na, o kongreso metu išgirstomis naujienomis tikimės pasidalyti kartu su gydytojais rezidentais mokslo metų pirmadieniais vykstančio Anesteziologijos klinikos tęstinio tobulinimo kurso metu.

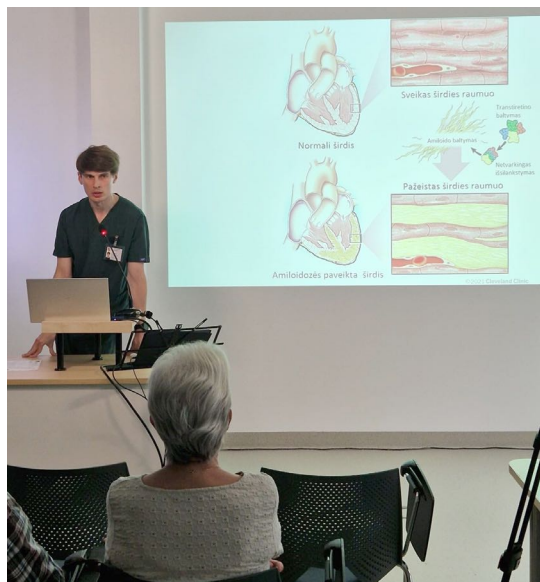
Autorių nuotr.

■ Prof. Jūratė Gudaitytė kongreso parodos erdvėje su gyd. rezidentais.

Transtiretino širdies amiloidozė – kas svarbu pacientams ir jų šeimos nariams?

Birželio 27 d. pirmą kartą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų (Kauno klinikos) bei Vilniaus universiteto Santaros klinikų (VUL SK) retų širdies ir kraujagyslių ligų centruose vyko renginys, skirtas pacientams ir jų šeimos nariams „Transtiretino (ATTR) širdies amiloidozė – kas svarbu pacientams ir jų šeimos nariams“. Renginys vyko hibridiniu būdu – kontaktiniu susitikimu abiejuose centruose, klausantis pranešimų gyvai ir internetu.

Reta liga

Renginio iniciatorius ir rėmėjas – Europos retų širdies ligų referencinis tinklas (ang. *ERN GUARD Heart*), skatina pacientų ir jų šeimos narių švietimą apie retų širdies ir kraujagyslių ligų diagnostiką bei gydymą, siekia suartinti sergančių bendruomenę. Organizatoriai, afilijuoti ERN GUARD Heart nariai – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų ir VUL SK Retų širdies ir kraujagyslių ligų centrai, kvietė transtiretino širdies amiloidozės sergančius pacientus bei jų šeimos narius klausytis pranešimų apie ligą, jos simptomus, šiuolaiki-

nę ligos diagnostiką, gydymo galimybes pasaulyje ir Lietuvoje.

Renginį atidarė LSMU Retų širdies ir kraujagyslių ligų centro vadovė prof. Eglė Ereminienė bei VUL SK Retų širdies ir kraujagyslių ligų centro gydytoja kardiologė prof. Sigita Aidietienė. Pirmąjį pranešimą skaičiusi prof. E. Ereminienė pristatė ligos tipus, paplitimą, patogenezės mechanizmus, simptomus, ligos eigą ir komplikacijas. ATTR širdies amiloidozė yra reta liga, kuria serga 1/5800 žmonių pasaulyje. Dėl su amžiumi susijusių priežasčių ar esant TTR geno mutacijoms, pakinta transtiretino baltymo struktūra, formuojasi amiloi-

das, kuris kaupiasi širdyje, periferinėse ir autonominės nervų sistemos audiniuose, rečiau akyse, inkstuose ir sutrikdo šių organų funkciją.

Kauno klinikų Retų nervų ir raumenų ligų centro gydytoja neurologė E. Grušauskienė atsakė į klausimus, kaip ATTR amiloidozė paveikia nervinę sistemą. Riešo kanalo tunelinis sindromas, juosmens stuburo kanalo stenozė siejami su ankstyvu ATTR amiloidozės pasireiškimu, todėl šių pacientų išsamus ištyrimas svarbus ankstyvai ligos diagnozei ir gydymo skyrimui. VUL SK gydytoja kardiologė D. Žebrauskienė pristatė ATTR širdies amiloidozės diagnosti-

kos ypatumus. Lietuvoje naudojami diagnostikos įrankiai atitinka Europos praktiką: nuo tyrimų, vertinančių širdies raumens struktūrą ir funkciją – transtorakalinės širdies echokardiografijos, širdies magnetinio rezonanso tyrimo, iki tyrimų, leidžiančių diferencijuoti ligos tipą, formuluoti galutinę diagnozę – kaulų scintigrafijos, pažeisto audinio biopsijos, išsamių genetinių tyrimų.

Yra vilties šią ligą ateityje gydyti efektyviau

Kauno klinikų Kardiologijos klinikos doktorantas, gyd. kardiologas P. Bučius, savo mokslinę veiklą paskyręs šiai patologijai, supažindino pacientus su ligos gydymo ypatumais, specifinio gydymo galimybėmis Lietuvoje. Šiuo metu Lietuvoje ir Europoje patvirtintas, ir pacientams galimas skirti ligos progresavimą stabdantis gydymas. Vaistinis preparatas – „Tafamidis“ stabdo naujo amiloido baltymo kaupimąsi miokarde, taip stabdomas širdies nepakankamumo progresavimas. Mokslininkai ieško medikamentų, kurie šalintų amiloido sankaupus miokarde. Nors tai dar mokslinių tyrimų stadijoje – yra vilties šią ligą ateityje gydyti efektyviau.

Renginio metu skirtas dėme-

sys pacientų išgyvenimams – pirmiesiems pacientams, kuriems LSMU ligoninėje Kauno klinikose ir VUL SK nustatyta ATTR amiloidozė, dalijosi patirtimi apie diagnostikos kelią, ligos poveikį jų gyvenimo kokybei, kasdienybės iššūkius. Pacientai ir jų artimieji turėjo galimybę užduoti jiems iškilusius klausimus.

Šiuo metu LSMU Retų širdies ir kraujagyslių ligų centre diagnozuoti 28 ATTR širdies amiloidozės atvejai, vienas iš jų – šeiminis. Devyniems pacientams yra skiriamas specifinis ligos gydymas.

Praėjusiais metais Retų širdies ir kraujagyslių ligų centro gydytojai sudarė ir išleido informacinį leidinį, skirtą pacientams susipažinti su šia reta patologija. Šis Kardiologijos klinikoje įvykęs renginys – pirmasis labai sėkmingas renginys pacientams ir jų šeimos nariams. Pacientai ne tik giliau suprato ligos esmę, išmoko atpažinti ligos sukeliamus simptomus, ligos progresą, susipažino su gydymo galimybėmis ir ribotumais, bet taip pat galėjo pajaušti, kad nėra vieni kovoje su liga, pasidalyti išgyvenimais, patirtimis, patarimais, susipažinti ir maloniai praleisti laiką kartu su jais gydančiais gydytojais, slaugytojais, vieni kitais.

Kardiologijos klinikos inf.

LSMU atstovų susitikimas su Hanoverio veterinarinės medicinos universiteto (TiHo) bendruomene

Birželio 21–22 d. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Tarptautinių ryšių ir studijų centro tarptautinių programų koordinatore dr. Monika Grincaitė ir LSMU Veterinarinės patobiologijos katedros lektorė dr. Rasa Adomkienė lankėsi Hanoverio veterinarinės medicinos universitete (angl. *University of Veterinary Medicine Hannover*).

Monika Grincaitė, Rasa Adomkienė

Vizito metu LSMU atstovės turėjo puikią galimybę susipažinti su Hanoverio veterinarinės medicinos universiteto (TiHo) Tarptautinio akademinio skyriaus kolektyvu, TiHo prezidentu dr. Gerhard Greif, TiHo profesoriumi dr. Wolfgang Leibold, kuris yra ir LSMU Veterinarijos akademijos garbės profesorius,

bei skirtingų padalinių atstovais – prof. Dagmar Waberski, dr. Lisa Siekmann, dr. Nicole Verhaa, dr. György Szura ir kt. Susitikimo metu daug dėmesio buvo skiriama aptarti tolesnį abiejų universitetų bendradarbiavimą bei apsvarstyti Erasmus+ Intensyvios mišrios programos organizavimo galimybes abiejų universitetų studentams.

Prof. D. Waberski, dr. M. Grincaitė, dr. Rasa Adomkienė ir LSMU studentas A. Togan.

LSMU Biologinių tyrimų centre pirmą kartą atliekamas tyrimas naudojant Getingeno mini kiaules

Nuo 2022 m. spalio, gavus leidimą tyrimui iš Lietuvos bandomųjų gyvūnų etikos komisijos prie Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, pradėtas osteoporoze sergančių Getingeno mini kiaulių tyrimas. Tyrimo tikslas – įvertinti kalcio sulfato/hidroksiapatito biomedžiaga papildytų sraigčių mechaninį stabilumą osteoporoze sergančių Getingeno mini kiaulių stubure. Antrinis tyrimo tikslas – įvertinti naujo kaulo susidarymą aplink sraigčių kotelius. Tyrimo užsakovai – Lundo universitetas, Švedija.

■ LSMU Biologinių tyrimų centro operacinėje atliekama sraigčių įsukimo operacija.

Tyrimas atliekamas, nes viame pasaulyje osteoporoze serga daugiau nei 200 mln. žmonių, o Europos Sąjunga kasmet išleidžia daugiau nei 30 mlrd. eurų osteoporoziniams lūžiams gydyti. Maždaug 1 mln. žmonių kasmet kenčia nuo stuburo lūžių dėl osteoporo-

zės. Gydyti reikalinga chirurginė intervencija, kurios metu lūžis stabilizuojamas naudojant metalinius implantus varžtų, vinių ir strypų pavidalu. Mažiau kalbama apie kitą svarbią problemą, jog po osteoporozinio lūžio chirurginės fiksacijos kartais ortopediniai implantai dėl

prastesnės kaulo kokybės neatlieka savo funkcijos. Vyresnio amžiaus žmonėms fiksacijos praradimas po fiksuoto stuburo lūžio gali būti katastrofiškas.

Todėl svarbu mechaniškai sustiprinti silpną kaulą naudojant biologiškai suderinamus ir skaidomas

■ Tyrimo komanda iš kairės: Jintian Huang, MD Jan Oberlander, Xinggui Tian, prof. dr. Stefan Zwingenberger, vet. gyd. Ieva Matusevičienė, vet. gyd. Domyka Jasnavičiūtė, dr. Vilma Zigmantaitė, doc. dr. Deepak Bushan Raina, prof. dr. Audrius Kučinskas (liko už kadro vet. gyd. Ramunė Grigalevičiūtė, Vėtra ir Medeinė Markevičiūtės).

■ Rentgeno nuotrauka, įsukti sraigčiai Getingeno mini kiaulių stubure.

tačiau dėl mažo žiurkės kaulų dydžio neįmanoma patikrinti žmogaus ortopedinių implantų veikimo su žiurkėmis. Mini kiaulės tyrime naudojamos osteoporozei imituoti po indukcinės kiaušidžių pašalinimo operacijos ir ilgalaikio steroidų vartojimo. Be to, dėl didelio mini kiaulių slankstelių dydžio galima išbandyti žmogaus stuburo implantus.

Mini kiaulėms 2022 m. gruodžio mėn. Biologinių tyrimų centre buvo pašalintos kiaušidės atliekant laparoskopinę kastraciją, po to kasdien ilgą laiką šeriami steroidiniai preparatai ir pritaikyta speciali dieta. Osteoporoze kiaulėms patvirtinta po 22 savaičių atlikus kompiuterinės tomografijos tyrimą. Sraigčių įsukimo operacijos visoms kiaulėms sėkmingai atliktos 2023 m. birželį. Sėkmingas tyrimas atliktas bendradarbiaujant su LSMU padaliniais ir Lundo universiteto tyrėjais.

Daugiau apie centrą galite sužinoti [LSMU Biologinių tyrimų centras](#).

LSMU Biologinių tyrimų centro inf.

biomedžiagas, kurios gali sumažinti pakartotinių operacijų riziką. Ankstesniuose tyrimuose su graužikais tyrėjų grupė įrodė, kad kalcio sulfato/hidroksiapatito (CaS/HA) biomedžiaga, dedama aplink nerūdijančio plieno sraigtinį implantą, gali pagerinti naujo kaulo susidarymą aplink implantą,

LSMU atstovų susitikimas su Hanoverio veterinarinės medicinos universiteto (TiHo) bendruomene

■ Susitikimas su TiHo prezidentu dr. G. Greif ir TiHo Tarptautinio akademinio skyriaus kolektyvu.

7» M. Grincaitė ir R. Adomkienė buvo pakviestos ne tik aplankyti skirtingus TiHo padalinius – Arklių, Stambiųjų galvijų, Reprodukcinės medicinos klinikas bei Maisto

kokybės ir saugos institutą, bet ir dalyvauti bei pristatyti savo universitetą kasmetiniame TiHo organizuojamame renginyje „TiHo Summer Party“. Šio renginio metu buvo smagu susitikti su TiHo stu-

dentu Johann Kiesecker, kuris pagal Erasmus + mainų programą metus laiko studijavo LSMU Veterinarijos fakultete ir LSMU penkto kurso studentu Alper Togan, atliekančiu klinikinę praktiką TiHo.

■ „TiHo Summer Party“ renginio akimirka.

Autorių nuotr.

Miokardo infarktas – gyvybei grėsminga liga

Kauno klinikų pacientas Jurijus padėjo mamai sode, žoliapjove pjovė žolę, kai pajuto stiprų skausmą krūtinėje. Kadangi vyras neseniai pietavo, nesuprato, kad tai – pirmieji ligos simptomai. „Pagalvojau, kad man sustojo skrandis, jčiau spaudimą „duobutėje“, skaudėjo už krūtinkaulio, – prisimena jis. – Vėliau pakilo kraujo spaudimas, pradėjo pykinti. Pasitarėme su mama ir nusprendėme vykti į ligoninę, kuri buvo netoli jos namų.“

Diagnozuotas miokardo infarktas

Atvykus į Marijampolės ligoninę, skausmas krūtinėje sustiprėjo, vyrą pylė šaltas prakaitas. Marijampolės ligoninės personalui užregistravus elektrokardiogramą, pacientui diagnozuotas miokardo infarktas. „Toliau viskas vystėsi žaibo greičiu: skirti medikamentai, vaisiai nuo skausmo. Išgirdau, kad, susisiekus su Kauno klinikų medikais, nedelsiant būsiu pervežtas į Kauną. Priėmimo neužtrukau net pusvalandžio ir tikrai buvau nustebintas tokios greitos ir koordinuotos medikų reakcijos“, – šiaudien šypsosi Jurijus.

Atlikus vainikinių arterijų angiografijos tyrimą paaiškėjo, kad pacientui visiškai užsikimšusi pagrindinė širdies vainikinė arterija –

priekinė tarpškilvelinė šaka, neretai liaudyje vadinama „našlės arterija“. Medikai džiaugėsi, kad arteriją atverti pavyko per tikrai trumpą laiką. Rasa Karaliūtė, Kauno klinikų Kardiologijos klinikos gydytoja kardiologė, pastebi, kad ši liga kiekvienam pacientui gali pasireikšti kiek skirtingai.

„Dažniausiai atsiranda spaudžiančio pobūdžio skausmas už krūtinkaulio, kartais jis plinta į kaklą, apatinį žandikaulį ar kairę ranką, skausmą neretai lydi dusulys, šalto prakaito pylimas, mirties baimė, – aiškina R. Karaliūtė. – Kartais pacientas skausmą supainioja su skrandžio problemomis, nes skauda saulės rezginio srityje, atsiranda pykinimas, vėmimas. Neretai miokardo infarktą lydi širdies ritmo sutriki-

Miokardo infarktas – grėsminga gyvybei būklė, nes staiga užsikimšus širdį maitinančiai kraujagyslei visada yra ritmo sutrikimų pavojus, kuris gali sukelti staigią mirtį. Gydytojai ragina nedelsti ir pajutus pirmuosius simptomus, kviesti GMP ir vykti į gydymo įstaigą.

mai ar priešingai – atsiranda širdies sustojimo epizodų, dažnai miokardo infarkto pagrindinė išraiška būna staigi mirtis.“

Didelė klaida į ligoninę vykti patiems, o ne GMP automobiliu

Pajutus šiuos simptomus ir jiems užsitęsus ilgiau nei pusva-

■ Kauno klinikų Kardiologijos klinikos Išeminės širdies ligos skyriaus vadovė prof. Olivija Dobilienė. *Kauno klinikų nuotr.*

landį būtina kviesti greitąją medicinos pagalbą (GMP). Prof. Olivija Dobilienė, Kauno klinikų Kardiologijos klinikos Išeminės širdies ligos skyriaus vadovė, pabrėžia, kad didelė klaida į ligoninę vykti patiems, o ne GMP automobiliu, nes miokardo infarktas gali komplikuotis gyvybei grėsmingais ritmo sutrikimais, kurie gali lemti klinikinę mirtį. „Kiekviename GMP automobilyje yra defibriliatorius ir laiku panaudotas jis gali išgelbėti gyvybę“, – pažymi prof. O. Dobilienė.

Kauno klinikų Kardiologijos klinikos Kardiologijos intensyvios terapijos skyriuje Jurijui nustačius priekinės tarpškilvelinės šakos užsikimšimą, ji atverta kartu implantuojant stentą. „Reikia pasidžiaugti, kad Marijampolės ligoninėje pacientui itin greitai nustatyta teisinga diagnozė: pakako elektrokardiogramos ir klinikinės būklės įvertinimo. Kauno klinikų medikai, vertindami elektrokardiogra-

mos pokyčius, taip pat patvirtino, kad būtina neatidėliotina vainikinių arterijų intervencinė procedūra. Laikas, ištikus miokardo infarktui, – ypač svarbus“, – pabrėžia profesorė.

Pasak R. Karaliūtės, šio paciento gydymo eiga buvo sklandi ir po šešių dienų gydymo stacionare Jurijus išvyko į reabilitaciją. „Ilgą laiką ignoruoti rizikos veiksniai – aukštas cholesterolis, rūkymas, nejudrus gyvenimo būdas, lėmė aterosklerozę, o galiausiai miokardo infarktą. Ankstyvas rizikos veiksnių koregavimas, pasitelkiant sveikos gyvensenos principus ir medikamentus, būtų padėjęs išvengti šios klastingos širdies ligos“, – priduria ji.

Šiuo metu Jurijus jaučiasi gerai. „Esu sužavėtas medikų profesionalumu ir nuoširdžiu darbu. Dėkoju jiems už išsaugotą mano gyvybę“, – sako vyras.

Kauno klinikų inf.

Kamerinėje salėje – eilėraščių knygos pristatymas

Birželio 28 d. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Emanuelio Levino centro kamerinėje salėje klinikinės sveikatos psichologijos studentė Enrika Ragainytė pristatė savo eilėraščių knygą „25 kadras“.

Į renginį jaunosios autorės pasveikinti atvyko buvę ir esami kolegos, bendrakursiai, šeimos nariai, draugai bei LSMU atstovai – studentų reikalų dekanė Laura Malakauskienė.

Renginio metu autorė pasakojo apie savo kūrybos kelią, pristatė knygos idėją ir keletą savo eilėraščių. Autorė minėjo, kad jos knyga yra skirta visiems ir ji tiki, kad eilėse žmonės atras bent dalelę savęs.

„Šioje knygoje esančios eilės gimė iš laimės, džiaugsmo, atradimų, abejonių, skausmo, kančios ir pasimetimo. Visi šie jausmai – universalūs, todėl jų nereikia bijoti. Noriu, kad visi, skaitantys šią knygą, suprastų, kad jausti tai, ką jaučiate, yra normalu. Šiais laikais dauguma žmonių jau leidžia sau verkėti, jausti liūdesį bei dalytis šiais jausmais su kitais. Tačiau savo pasiekimų įvertinimas ir jų parodymas pasauliui vis dar dažnai yra nutylimas ir nurašomas sėkmės aspektui. Mes visi esame žmonės ir

kartais, kai jaučiamės nepakartojami ir verti apdovanojimų, reikia leisti sau taip jaustis – mes verti ne tik liūdėti, bet ir jaustis vertingiems – nepamirškime to ir nenurašykime savo pasiekimų į antrą planą – didžiukimės savimi ir jais.“

Pristatydamą savo knygą Enrika Ragainytė dėkojo susirinkusiems žmonėms ir šeimai bei ją padėjusiems parašyti kolegoms.

Taip pat knygos autorė nuoširdžiai dėkoja Lietuvos sveikatos universiteto rektoriui Rimantui Benečiui ir E. Levino centro darbuotojams už suteiktą galimybę pristatyti savo knygą cento kamerinėje salėje, kuri nuostabiai atspindėjo renginio atmosferą ir prasmę.

Pasibaigus oficialiam knygos pristatymui autorė svečiams įteikė spausdintus knygos egzempliorius, dalijo autografus, asmeniškai pabendravo su susirinkusiais, išsamiau papasakojo apie knygos rašymo procesą.

Enrikos Ragainytės inf.

„Neries“ chorui – įvertinimas

Gegužės 6 d. LSMU akademinis choras „Neris“ buvo apdovanotas I laipsnio diplomu už pasirodymą Lietuvos suaugusiųjų chorų konkurso 2023 metų antrajame ture ir pateko į geriausiųjų Lietuvos mišrių chorų dešimtuką.

■ Pasvalio dainų šventė.

■ Lietuvos chorų konkursas.

Šiam konkursui „Neries“ choristai ruošėsi visus metus, įdėjo daug vilčių ir pastangų. Jėgas sustiprino į pagalbą prisijungę ištikimi choro alumnai. Tačiau tai ne paskutinis choro sezono renginys. Gegužės 27 d. „Neries“ taip pat dalyvavo Pasvalyje Šiaurės Lietuvos

chorų festivalyje. Šiame renginyje „Neries“ kartu su daugiau nei 40 kitų Lietuvos kolektyvų atliko patriotiškus bei taiką skatinančius kūrinius, dalyvavo eisenoje, kurioje buvo nešama choro vėliava ir taip garsinamas universiteto vardas. Choristai smagiai praleido laiką

bendraudami su kitų chorų bendruomenėmis.

LSMU akademinio choro „Neries“ bendruomenė visada šiltai priima naujus narius, norinčius dainuoti bei turinčiai praleisti savo laisvą laiką ir laukia Jūsų.

LSMU akademinio choro „Neries“ inf.

IŠRINKTA 2023–2026 M. LSMU DARBO TARYBA

Kandidatų surinkusių daugiausiai balsų ir išrinktų į darbo tarybą sąrašas:

Eil. Nr.	Kandidato vardas, pavardė, padalinys, pareigos	Surinktų balsų skaičius
1	Butrimė Editą MA MF Kalbų ir edukacijos katedra, docentė, Personalo tarnyba, programuotoja	589
2	Rimkus Martynas, ITC Informacinių technologijų eksploatacijos ir techninio aptarnavimo skyrius, Informacinių sistemų administratorius	492
3	Petrylė Jolanta, Plėtos tarnyba, projektų vadovė	481
4	Grigalius Giedrius, Ekonomikos ir planavimo tarnyba, Ekonomikos ir planavimo tarnybos vadovas	445
5	Oberauskas Vaidas, VA VF Anatomijos ir fiziologijos katedra, profesorius, VA VF AK Virškinimo fiziologijos ir patologijos centras, vyresnysis mokslo darbuotojas	443
6	Baršauskienė Lina, Veterinarijos akademijos muziejus, vedėja	431
7	Miliauskienė Jurgita, Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės tarnyba, vyresnioji buhalterė	356
8	Gervickas Albinas, MA OF Veido ir žandikaulių chirurgijos klinika, docentas	353
9	Dorelaitienė Agnė, Plėtos tarnyba, Plėtos tarnybos vadovo pavaduotoja	342
10	Mickus Rokas, MA KI Ląstelių kultūrų laboratorija, jaunesnysis mokslo darbuotojas	322
11	Zigmantaitė Vilma, Biologinių tyrimų centras, vadovė, MA KI Membranų biofizikos laboratorija, mokslo darbuotoja (kv)	318

Kandidatų, rinkimuose gavusių bent vieną balsą, bet neišrinktų į darbo tarybą, sąrašas, pagal kurį sudaromas atsarginių darbo tarybos narių sąrašas:

Eil. Nr.	Kandidato vardas, pavardė, padalinys, pareigos	Surinktų balsų skaičius
1	Kvitka Dmitrij, VA VF Dr. L. Kriaučeliūno smulkiųjų gyvūnų klinika, veterinarijos gydytojas	303
2	Rapalavičius Aurimas, MA MF Šeimos medicinos klinika, lektorius	299
3	Dapkevičienė Aušra, TRSC Užsienio studijų skyrius, tarptautinių programų koordinatore	291
4	Garbenytė-Apolinskienė Toma, MA NI PK, Reabilitacijos skyrius, kineziterapeutė	290
5-6	Bulevičienė Milda, VA VF Maisto saugos ir kokybės katedra, vyresnioji specialistė	286
5-6	Židonis Giedrius, MA MF Kalbų ir edukacijos katedra, docentas	286
7	Burbulytė Asta, BIC, Informacijos paslaugų skyrius, informacijos specialistė	280
8	Vencloviene Gailė, MA VSF Profilaktinės medicinos katedra, studijų administratorė	278
9	Varneckienė Sigita, Viešųjų pirkimų tarnyba, viešųjų pirkimų vyresnioji specialistė	259
10	Stankevičiūtė Rusnė, VA GMF Gyvūnų mitybos katedra, asistentė	229
11	Kalinauskienė Agnė, VA GMF Gyvūnų mitybos katedra, laborantė	213
12	Mikalayeva Valerija, MA KI Ląstelių kultūrų laboratorija, vyresnioji mokslo darbuotoja	204
13	Guobužaitė Dvilė, MA OF Burnos priežiūros ir vaikų odontologijos klinika, studijų administratorė	182

Darbo tarybos rinkimų komisija

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS SKELBIA KONKURĄ Į VALSTYBĖS FINANSUOJAMAS IR NEFINANSUOJAMAS MEDICINOS IR SVEIKATOS MOKSLŲ SRITIES MEDICINOS, ODONTOLOGIJOS, FARMACIJOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS IR SLAUGOS MOKSLO KRYPTIŲ DOKTORANTŪROS STUDIJAS, GAMTOS MOKSLŲ SRITIES BIOLOGIJOS, BIOFIZIKOS MOKSLO KRYPTIŲ DOKTORANTŪROS STUDIJAS, BEI ŽEMĖS ŪKIO MOKSLŲ SRITIES VETERINARIJOS IR GYVŪNŲ MOKSLŲ KRYPTIŲ DOKTORANTŪROS STUDIJAS

Priėmimo į doktorantūrą konkurse gali dalyvauti asmenys, turintys magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją.

Pagrindiniai konkurso kriterijai – doktorantūros paraiškos atitiktis fakulteto ar mokslo instituto plėtos tikslams; doktorantūros paraiškos moksliskumas; magistrantūros arba jai lygiavertės aukštojo mokslo kvalifikacijos studijų baigimo rezultatai; skelbti mokslo straipsniai ar referatas, jei nėra paskelbtų recenzuojamų mokslo straipsnių; mokslo krypties, į kurią stojama, mokslinių problemų supratimas ir motyvacija; mokslinio tyrimo atitikimas strateginėms Universiteto plėtos kryptims.

Dokumentai – prašymas rektoriaus vardu dalyvauti konkurse, gyvenimo aprašymas, magistro ar jam prilygintos aukštojo mokslo kvalifikacijos diplomo ir jo priedų kopijos, specializuotos medicinos praktikos licencijos kopija, dviejų mokslininkų (padalinio vadovo, kuriame pretendentas pageidauja studijuoti, ir numatomo doktorantūros vadovo) rekomendacijos, bibliografijos sąrašas ir mokslo straipsnių kopijos (jeigu tokių nėra – mokslinis referatas), patvirtinimas apie sumokėtą stojamąją studijų įmoką (40 Eur) – priimami 2023 m. liepos 10 d. – rugsėjo 18 d. bei papildoma informacija teikiama LSMU Mokslo centre, A. Mickevičiaus g. 7, 106 kab., Kaunas, tel. 327276, 327277.

Detalesnė informacija apie priėmimą skelbiama Universiteto interneto puslapyje <https://lsmu.lt/priemimas/doktorantura/>

Mokslas centras

PADĖKA

Už palaikymą mintimi, žodžiu ar aplankymu sunkiu momentu, mirus mūsų tėčiui Vaclovui Gudaičiui, nuoširdžiai dėkojame LSMU, Kauno klinikų Anestziologijos ir kitų klinikų bei LSMU Kauno ligoninės kolegoms, klasės ir kurso, grupės draugams, buvusiems ir esamiems mokiniams.

Už žmogiškumą, pagarbą pacientui ypatingai dėkojame LSMU Kauno ligoninės Priėmimo bei Vidaus ligų diagnostikos skyrių darbuotojams.

LSMU Anestziologijos klinikos profesorė Jūratė Gudaitytė, LSMU Kauno ligoninės Priėmimo skyriaus vidaus ligų gydytoja Audronė Fabijanskienė

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Išplėstinės praktikos slaugytojo** 0,75 et. Šeimos medicinos klinikos Pirminės sveikatos priežiūros skyriuje (darbo užmokestis nuo 1698,31 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: išplėstinės praktikos slaugytojo kvalifikacija pirminėje sveikatos priežiūros skyriuje ir galiojanti išplėstinės praktikos slaugytojo licencija, darbo patirtis sveikatos priežiūros įstaigoje.

Papildomos kompetencijos – privalumas: užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų arba mokymų išklaušymas sveikatos srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2023-07-17**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326773, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 0,5 et. (2 x 0,5 et.) Ambulatorinių paslaugų koordinavimo tarnybos Ambulatoriniame diagnostikos centre (darbo užmokestis nuo 1360,26 Eur iki

1569,21 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 0,25 et. (2 x 0,125 et.) Pulmonologijos klinikos Pulmonologijos skyriuje (darbo užmokestis nuo 1360,26 Eur iki 1982,11 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2023-07-17**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326773, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Vaikų chirurgijos skyriaus vadovo** 0,25 et. Vaikų chirurgijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 957,78 Eur už 0,25 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: pretendentai turi

atitikti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo „Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialo vadovams keliama kvalifikaciniai reikalavimai“ Nr. V-574, II skyriaus 17 punkte bei III skyriuje nurodytus kvalifikacinius reikalavimus. Taip pat turėti galiojančią medicinos licenciją, ne mažesnę nei 3 m. praktinio darbo patirtį. Privalumas: vadovavimo darbo patirtis, mokslo laipsnis.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), viešųjų ir privačių interesų deklaraciją, veiklos planą, pažymą iš „Ištariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2023-07-17**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326773, Eivenių g. 2, Kaunas.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Generalinis direktorius

Naujame kompensuojamųjų vaistų kainyne – daugiau nei pusė vaistų pigiau

Nuo liepos 1 d. įsigaliojo pagal naujas kainodaros taisykles sudarytas kompensuojamųjų vaistų kainynas. Jame daugiau nei pusės vaistų bazinės – valstybės kompensuojamos – kainos yra žemesnės nei ankstesniame kainyne. Teigiamus pokyčius lėmė taikomas naujas kompensuojamųjų vaistų atrankos mechanizmas, nustatantis maksimalias pacientų priemokų „lubas“ ir referuojantis į mažiausias vaistų kainas Europos Sąjungoje.

Sveikatos apsaugos ministras Arūnas Dulkys teigia, kad naujasis kainyno vaistų atrankos modelis buvo sulaukęs nemažai diskusijų, tačiau rezultatas rodo, kad jis pasiteisino – didesnę dalį vaistų valstybė įsigis pigiau, o tai atveria kelią sutaupyti lėšas grąžinti pacientams į kompensavimo sistemą įtraukiant inovatyvius vaistus, plečiant jau kompensuojamųjų vaistų skyrimo sąlygas ir tokiu būdu gerinant kompensuojamųjų vaistų prieinamumą pacientams.

„Vaizdžiai tariant, kompensuojamųjų vaistų kainyno sudarymas yra vienos didžiausių valstybės derybų – kasmet valstybė vaistams kompensuoti išleidžia apie pusę milijardo eurų. Jau aišku, kad šiemet daugiau nei pusę vaistų valstybė pirs mažesne kaina, teigiamas efektas sudarys kiek daugiau nei 10 mln. Eur. Šios lėšos grįš pacientams inovatyviais kompensuojamaisiais vaistais, kurių taip reikia“, – teigia A. Dulkys.

Kompensuojamųjų vaistų kainynas parengtas pagal naujas kainodaros taisykles – dviejų ir daugiau tiekėjų grupių vaistams yra taikomas išorinis kainų referavimas, maksimali paciento mokama priemoka negali viršyti 25 proc. vaisto bazinės kainos ir būti didesnė kaip 5,87 Eur.

Iš viso kainyne yra 2011 vaistų, kurie sudaro 831 vaistų grupę. Į kainyną šiemet įrašyti ir 187 nauji vaistai prekiniu pavadinimu. Naujos kainodaros taisyklės lėmė tai, kad sumažėjo 1 158 vaistų bazinė kaina, 598 vaistų bazinė kaina nepakito, 67 vaistų – padidėjo. Iš viso buvo pateiktos paraiškos dėl 2 405 vaistų įrašymo į kainyną,

84 proc. visų paraiškose nurodytų vaistų buvo į jį įtraukti, kaip atitinkantys kriterijus.

Sveikatos apsaugos viceministras Aurimas Pečkauskas nurodo, jog šiemet pavyko ne tik sumažinti didžiosios dalies kompensuojamųjų vaistų bazines kainas, tačiau ir priemokos, kurias moka pacientai, yra gerokai mažesnės, nei nustatyta maksimali suma.

„Svarbu, kad gyventojai pokyčius pajustų ne tik per taupiau leidžiamas Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšas, bet ir tiesiogiai. Vidutinė paciento priemoka už populiariausius kompensuojamuosius vaistus sudaro 2,52 euro, kas yra perpus mažiau nei įtvirtinta teisės aktuose. Žinant, kad daugiausiai vaistams išleidia senjorai ir asmenys, sergantys lėtinėmis ligomis, tai prisideda prie tokių namų ūkių išlaidų vaistams mažinimo“, – sako A. Pečkauskas.

98,5 proc. vaistų, esančių kainyne, neviršija maksimalios paciento priemokos sumos. Vaistai, kurių paciento priemoka viršija galimą didžiausią 5,87 Eur sumą, sudaro apie 1,5 proc. iš visų esančių kainyne. Tai vaistai, kurie buvo įtraukti į kainyną, siekiant užtikrinti, kad visų kompensuojamųjų veikliųjų medžiagų ar net atskiros tam tikro vaisto stiprumo preparatai būtų kainyne.

Pažymėtina, kad liepos 1 d. įsigaliojusiame kainyne nėra veikliųjų medžiagų ar net veikliosios medžiagos kažkurios dozės, kad neįtraukus vaisto, neatitinkančio paciento priemokos reikalavimo, tokios veikliosios medžiagos ar atskiros jos stiprumo nebūtų kainyne.

SAM inf.

Nuotrauka – FreePik.com

